

Oponetský posudek disertační práce Mgr. Kateřiny Novotné.

Disertační práce Mgr. Kateřiny Novotné s názvem „Motivační faktory podléjící se na změně životního stylu u sportovců v období dospívání“ je psána na 117 stranách textu. Obsahuje dále 16 tabulek, dokreslujících použité metody zkoumání, 4 obrázky a 1 graf.

Práce je fakticky dělena do dvou základních částí a to na část Teoretickou a Empirickou. V závěru autorka popisuje diskusi k výsledkům práce a zabývá se možnými budoucími směry výzkumu v této oblasti.

V Teoretické části se autorka zabývá především dvěma základními oblastmi, které pak hrají roli při vlastním průběhu zkoumání. Jedná se zde o rozbor životního cíle a sociálního prostředí ve vztahu ke zkoumanému vzorku sportovců, tedy k období adolescence. Velmi důkladným rozbohem literatury, pojednávající o tomto problému dochází autorka k parciálnímu závěru, totiž že dosud není zcela jasné, jaké jsou hlavní příčiny odchodů adolescentů ze sportovního prostředí. Dřívější studie poukazují především obecně na význam specifického sociálního prostředí sportu pro vznik tendencí toto prostředí opustit.

Druhá část této části práce pak rozebírá problematiku motivace a to jak obecně, tak i motivaci ve sportovním prostředí. V této části práce se autorka zabývá především otázkami, spojenými s výkonovou motivací a tzv. syndromem vyhoření.

V Empirické části práce definuje autorka výzkumný problém, kterým se v práci hodlá zabývat, definuje tři základní vědecké otázky, cíle a hypotézy a podrobně rozebírá následnou metodiku práce. Jako hlavní cíl své práce uvádí autorka „identifikaci hlavních důvodů (příčin), které vedly účastníky výzkumu k opuštění sportovního prostředí“. Kromě toho si autorka vytkla za cíl definovat pozitivní i negativní dopady sportu vzhledem k životnímu stylu účastníků i celé společnosti.

Metodika práce vycházela z kvalitativního výzkumu opírajícího se o fenomenologické interpretativní analýzy podle plánu vícepřípadové studie. Tak jak bývá u kvalitativního výzkumu obvyklé, konstatuje autorka, že hypotézy (vznikající v průběhu šetření) budou diskutovány v závěru práce.

Samotný výzkum byl uskutečněn na osmi probandech (4 chlapci a 4 dívky), reprezentujících jak individuální tak kolektivní sporty.

Z celé práce plyne autorčina významná orientace v samotném sportovním prostředí. Zde bych měl pouze poznámku k ne zcela jasnému vymezení pojmů „výkonnost“ a „vrcholový“ sport tak, jak je vymezuje platná teorie sportovního tréninku. V uvedených případech šlo zřejmě pouze o výkonnostní sport o čemž konečně svědčí i uvedené záznamy rozhovorů.

Současně je třeba vysoce ocenit vědomosti i praktické dovednosti při realizaci kvalitativního výzkumu tak, jak jsou autorkou prezentovány v metodice práce. To platí především při efektivním vedení rozhovorů, které akceptuje nejen vytyčené vědecké otázky ale i práci s konstatovanými hypotézami.

V Diskusi popisuje autorka velmi podrobně rozsah a četnost skutečností, které se v různé míře podepisují na faktu ukončení sportovní činnosti u zkoumaných osobností. Jako jeden z nejdůležitějších závěrů je možné považovat autorčino tvrzení, že nejvíce zastoupenou kategorií, vedoucí k ukončení sportovní činnosti, jsou demotivační faktory, související především s vnitřními motivy. Zajímavým zjištěním je i posun role rodinného prostředí od stavu před rokem 1990, kdy tento faktor hrál významnou roli až po dnešek, kdy je tato role víceméně upozaděna.

Vzhledem k tomu, že sportovní prostředí je jedním z mála prostředků, který může v dnešní společnosti pomoci k vytváření sociálního kapitálu, by bylo bývalo dobré charakterizovat podrobněji, z jakých sociálních skupin a jaké lokality probandi (samozřejmě pouze obecně) pocházel.

V závěru práce je rovněž konstatována významná role trenéra, související se zkoumanými jevy. Tento vliv je zřejmě v současné praxi výchovy vzdělávání trenérů nedocenen.

Jako nejdůležitější ze závěrů práce označuje autorka názor přiblížit vztah mezi výzkumnými pracovníky a pracovníky v dané praxi, tedy trenéry. S tímto názorem nelze než souhlasit.

Závěr.

Zmiňovanou disertační práci lze hodnotit jako velice zdařilou. Autorka prokázala nejen hluboké znalosti při teoretické analýze řešeného problému ale i reflexi těchto znalostí do zkoumaného prostředí. Podařilo se jí (vzhledem k publikovaným částem rozhovorů) navázat správný kontakt s probandy, což mělo samozřejmě význam při očekávané adekvátnosti jejich odpovědí.

V měnících se podmínkách života dnešní společnosti považují řešení daného tématu za velmi důležité a hodné dalšího naplňování.

I po formální stránce splňuje práce požadavky, kladené na disertační práci.

Celkově lze konstatovat, že práce splňuje nároky disertace podle Řádu DS. Proto doporučuji předkládanou práci k obhajobě a navrhuji, v případě úspěšné obhajoby, udělení vědecko pedagogického titulu PhD.

V Praze, 19.6.2018

Doc. PhDr. Jan Karger

